

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

39

SKAARUP STATSSSEMINARIUMS
ELEVFORENING

AARSSKRIFT 1929—30.

SKAARUP STATSEMINARIUMS
ELEVFORENING

AARSSKRIFT 1929—30.

TH. JENSEN & CO.
KØBENHAVN.

1931./Nr. 7.

Dansk Skolemuseum
Rigsgade 5
København K.

00 1929-30

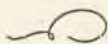
Sk 11

37,18

Den gamle By.

Sneen har føget, og Solen har brændt,
Vaaren har jublet i Blomster og Bække,
Himlen har rødmet, naar Dagen var endt,
Stormen har plyndret de gulnede Hække.
Tiden har trukket sit slørende Spind
hen over Haver og Stier og Gange,
Somre er svundne, men Foraarets Vind
atter har baaret de vaarglade Sange.
Evig du ligger i Solen og ler,
ældgamle By, du har Minder — ja, mer:
Du er en Plet, hvor det lever og gror,
du er et Kvad, der vil aldrig faa Ende,
nye vil følge de banede Spor,
Ungdommens Gløder vil blusse og brænde.

— By, du kan synes saa gammel og graa,
bare et hæmmende, spærrende Fængsel:
Dog, du har Liv, som ej Ende kan faa:
Ungdommens evige, levende Længsel.

Skaarup private Symfoniorkester.

Hvis man en stille Sommeraften nærmer sig Sydfyns Hovedstad fra Søsiden, bliver man uvilkaarligt grebet af Naturens underfulde Skønhed, Thurøs og Taasinges skovklædte Bredder med de utallige Smaabugter og -fjorde og de maleriske gammel-dags Huse og Gaarde og længere inde det mere moderne Badestad Christiansminde, lunt gemt mellem høje Træer og skærmet af høje Banker. Her er saa meget at se, at Øjnene næppe mægter at optage det alt, og der er endnu mere, end Synet kan opfatte. Vil man sætte sig hen ganske stille og lytte, kan man ind imellem Bølgernes Skvulpen allerede langt ude høre en fjern Musik; det er, som om alt det dejlige, der ligger for ens Øjne, synger og spiller paa tusinde Instrumenter, og naar man længere ind, opdager man, at Sanserne ikke har bedraget en, fra Thurø, Taasinge og Christiansminde lyder Tonerne ud over Sundet, her et Orkester, her en enlig Amatør, som i en Jolle ved Stranden stryger sit Instrument, hist en Flok unge, hvis Sang smelder hen over Vandet.

— Sydfyn er blevet kaldt Danmarks mest smilende Plet, det kan vist ogsaa med Rette kaldes Danmarks mest syngende og musikinteresserede Plet. Livsglæden over alt det skønne maa have et Udtryk, og det har den fundet gennem Musikken. Saaledes opstod en Dag „Skaarup private Symfoniorkester“. Dette Orkester, et af Fyns største, bestaaende udelukkende af Amatørmusikere, har siden sin Opstaaen gaet fra Triumf til Triumf og er alle de mange Steder, hvor det i de forløbne Aar har givet Koncerter, blevet modtaget med Begejstring.

Orkestret dannedes den 30. Oktober 1921 under meget beskedne Former af daværende Musiklærer paa Skaarup Seminarium, *Thyrre*, og Lærerne *Laursen*, *Tved*, og *Maltesen*, Svendborg. Til at begynde med var Orkestret ret lille, en 10—12 Mand, men hurtigt voksede det sig større. Væksten begyndte

Skaarup private Symfoniorkester 1928.

ret, da daværende Købmand i Svendborg, Hr. *Hans Emil Petersen*, overtog Ledelsen af Orkestret. Han forstod, gennemglødet, som han selv var af Interesse for og Kærlighed til Musikken, at sætte Liv i Foretagendet, og i Løbet af forbavsende kort Tid blev Orkestret til et virkeligt Symfoniorkester omfattende baa- de Stryge- og Blæseinstrumenter, i Tal ca. 40 Mand. Og Kræf- terne var ikke udøvende Musikere, det var Folk, der til daglig passede deres mere prosaiske Gerning i Livet og kun kunde ofre deres Fritid paa Musikkens Alter. Der var Folk fra hele Sydfyn, overvejende fra Svendborg og Skaarup, og næsten alle Erhverv var repræsenterede, Lærere, Landmænd, Handels- og Kontorfolk; men alle fælles om dette ene, at gøre deres bedste for Orkestret, at det maatte blive en Faktor, der kunde højne Landets Musikkultur.

Og dette har man vitterlig naaet, alle Vegne, hvor Orkestret giver Koncert, saavel som til Prøveaftenerne paa Skaarup Seminarium, strømmer Folk til i store Skarer for at lytte til dets Udøvelse af den virkelig gode Musik. Her mærker man, at det er Folk, der spiller af Kærlighed til Musikken, de er grebne af „den hellige Ild“ og spiller ikke for jordisk Mammon, ikke for nogle enkelte udvalgte, men for at bringe den virkelig gode, lødige Musik ud til Almenmennesker. —

Det vil være næsten umuligt at nævne alle de forskellige Kon- certer, Orkestret har holdt i de 9 Aar, det har bestaaet, men over saa godt som hele Sydfyn og paa alle Øerne har man lyttet til dets Toner.

Den første Koncert holdtes den 25. Februar 1922 paa Skaarup Seminarium, og saa fulgte Indbydelserne Slag i Slag. Af de aarligt tilbagevendende Koncerter kan nævnes: Koncert i Mar- morsalen paa Valdemar Slot, arrangeret af Troense Musikfor- ening, Koncert paa Ollerup Gymnastikhøjskole og Ollerup Fol- kehøjskole. De to sidstnævnte Steder holdtes Koncerter første Gange henholdsvis 1923 og 1924, og der er blevet holdt siden hvert Aar, paa Gymnastikhøjskolen i Februar og paa Folkehøj- skolen i September. En Række Koncerter har desuden været holdt forskellige Steder, i By og paa Land, i Faaborg, Marstal, Svendborg, Sørup, Ulbølle, Vormark, Øster Aaby og mange andre Steder.

Snart kom man i Forbindelse med Fyns andet store Orkester,

Fynske Musikanter, der har hjemme i Ryslinge, med Komponisten Hr. *Th. Aagaard* som Dirigent. 30. Marts 1926 spillede de 2 Orkestre i Forening paa Ryslinge Højskole, hvor baade *Th. Aagaard* og *H. E. Pedersen* dirigerede. Denne Koncert gentoges i Kvæghallen i Svendborg den 25. April s. A. med ca. 1000 Tilhørere.

Ved forskellige festlige Lejligheder har Orkestret beredvilligt stillet sig til Raadighed, saaledes ved Festen i Svendborg den 6. November 1926 for *Johannes Jørgensen*, hvor det udførte en Del Numre i Forbindelse med et blandet Kor. — Paa Seminariet gav man en Koncert ved det store Elevstævne den 25.—26. September 1925, ligesom der blev spillet ved Afskedsfesten for Seminarieforsander, *Dr. Larsen*, den 2. November 1929.

Som Regel samles Orkestrets Medlemmer hveranden Lørdag Aften til Prøve i Seminariets Musiksal. Programmet, man indøver, er meget omfattende; man spiller bl. a. Symfonier af *Beethoven*, *Mozart*, *Haydn* og *Schubert*, og Værker af *Grieg*, *Mendelssohn*, *Wagner* og *Gounod*. Dansk Musik har Orkestret dyrket flittigt ved Kompositioner af *Lumbye*, *Kuhlau*, *Weyse*, *Gade* og *Lange-Müller*. En Del Fantasier over danske Melodier er ogsaa blevet indøvet og har særlig fundet et lydhørt Øre hos Landbefolkningen. — Man ser, at Opgaverne, Orkestret har sat sig, har været store, og vil man gaa ud blandt de Mennesker, der har overværet Koncerterne, vil man kun faa Lovord at høre om Udførelsen af dem.

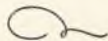
En stor Del af Fortjenesten for dette maa tillægges den udmærkede Dirigent, „*Hans Emil*“, som han populært kaldes, ikke alene af Orkestrets Kreds, men over hele Sydfyn. *Hans Emil Petersen* er selv en fremragende Cellist, der har deltaget i mange Koncerter, men „*Skaarup private Symfoniorkester*“ er dog hans Øjesten, og den, der een Gang har set *Hans Emil* til Prøverne paa Seminariet kommandere sine „*Tropper*“, til Sveden driver ham ned ad Panden, og Jakken maa kastes, han vil forstaa, at her er en Mand, der gaar op i sit Kald med Liv og Sjæl, og at Orkestrets Ry for en stor Del skyldes *Hans Emil*.

En anden indenfor Orkestret, som fortjener at nævnes særskilt, er Kordegn *Vald. Vaaben* fra Svendborg. Hr. *Vaaben* er ganske vist kun menig, naar *Hans Emil* har slaet de berømte 3 Slag og har tordnet sit: „*Er vi saa færdige?*“ ud over Salen;

men ved festlige Lejligheder, Julefest og Afslutningsfest før Sommerferien, er Vaaben ligesaa uundværlig som Pedel Hansen. Som denne sidste maa sørge for Musikernes mere materielle Behov, maa Hr. Vaaben sørge for den mere poetiske Side af Underholdningen. Og Hr. Vaaben er altid til Rede, Orkestrets Protokol indeholder mange fornøjelige Viser, morsomt illustrede, Vidnesbyrd om hans Evner baade som Digter og Illustrator.

For Seminariet er det en absolut Vinding, at det dygtige Orkester holder til der. Ikke alene faar de mest musikalske af Eleverne Lejlighed til at spille i et stort Orkester, men de mindre musikalske faar gennem den fine og lødige Musik, de hører, Øret lukket op for, hvad virkelig Musik er. Gid derfor „Skarrup private Symfoniorkester“ maa, som hidtil, vedblive at være en af de Faktorer, der præger vort gamle Seminarium i en fin og æstetisk Retning.

Valdemar Madsen.

Fru Dr. Larsen fortæller.

Elevforeningens Bestyrelse har anmodet Fru Dr. Larsen om at udtale sig i Aarsskriftet om sit Syn paa hendes Stilling som Seminarieforstanderens Hustru.

Jeg husker tydeligt, hvilket Indtryk det gjorde paa mig, da min Mand for ca. 15 Aar siden kom og spurgte mig: „Hvad vilde du egentlig sige til det, hvis jeg søgte Forstanderstillingen paa Skaarup Seminarium?“ Vi var begge Københavnere, og jeg havde aldrig tænkt den Tanke pludselig at skulle plantes om, og straks — og jeg kan sige: maaske endnu mere efter vort første foreløbige Besøg i Skaarup efter min Mands Udnævnelse — gruede jeg for den Tanke at skulle leve mit fremtidige Liv paa Landet, borte fra den levende Strøm, det pulserende Liv, der er i en Storby, og som har sin store Charme og sit stærke Tag i en, naar man lever med i det Liv.

Men jeg kendte jo min Mands store Interesse for Ungdommen og forstod allerede den Gang en Del om, hvor det at have med Ungdom at gøre kan gribe og rive med; jeg er ikke selv seminarieuddannet, men ikke for intet har jeg i mine unge Dage været Inspektør paa Hagemanns Kollegium, og selv om jeg ikke direkte skulde deltage i de Unge Studiearbejde, var min Færden mellem dem dog en daglig Fest for mig. Det var vel nok denne min Gerning paa Kollegiet i Forbindelse med de daglige Samtaler med min Mand om de Unge, som han underviste paa Blaagaard Seminarium, der gjorde det forstaaeligt for mig, at han vilde søge til Skaarup — og nu efter 14 Aars Færden mellem og Samliv med de Unge kan jeg sige, at jeg aldrig har fortrudt og aldrig vil fortryde, at vi kom derover.

Jeg kom jo ikke i egentlig Forstand til at samarbejde med de

Unge i Skaarup, men gennem min Mands daglige smaa og store Oplevelser, som han, naturligtvis atter og atter talte med mig om, kom jeg til at kende Eleverne og vidste næsten Besked om hver enkelt. Og jeg tør sige, at jeg med mit Hjerte og mit Sind fulgte dem trofast — og forøvrigt, ligesom min Mand, senere i Livet efter Seminarietiden. Og lad mig med det samme sige, at jeg godt vidste, at min Mand af og til brugte mig som Eksempel i Psykologitimerne, og at det morede de Unge — ogsaa et lille Bidrag til at hjælpe min Mand i hans Gerning paa Seminariet.

Det er forøvrigt min Overbevisning, at en Hustru bør være med i sin Mands Gerning i hvert Fald paa et Landseminarium, hun maa være interesseret i alt, hvad der sker, endog noget saa udvendigt som det administrative — jeg ved, at det har haft Betydning, naar min Mand var bortrejst eller syg. Deri handlede min Mand sikkert klogt, at han satte mig ind i det, saa jeg ved Lejlighed kunde tage Affære. Det kan overhovedet ikke undgaas, at der maa komme til at hvile et ikke ringe Arbejde paa Forstanderhustruen paa Landet, bl. a. som Husmoder og Værtinde — og i den Retning fulgte jeg med med Liv og Sjæl. Vi har haft mange hyggelige og fornøjelige Middage med Censorerne, mange interessante og ofte meget ivrige Diskussioner, undertiden til langt ud paa Natten, naar Foredragsholderne kom tilbage fra Foredragene ovre paa Musiksalen.

Men til min Mands og min største Glæde hørte det, naar de Unge kom ind og fik en Passiar til en Kop Kaffe, saa syntes man rigtig, at man var noget for Eleverne. Der er mange af dem, vi har i fornøjelig Erindring, og som stadig har bevaret deres trofaste Hjerte og Venskab for os — de kan stadig finde ud til os i Ordrup, hvor vi nu bor, og de opfrisker med os de smukke og rige Minder fra Dagene i Skaarup. Da lever „Forstanderinden“ rigtig op i mig som i gamle Dage.

Ja, min Mand og jeg kom til Skaarup med en Blanding af Sorg og Glæde, vi rejste derfra med Sorg over at skilles fra alle de Unge, der havde fyldt vort Sind fra Dag til Dag. Men ogsaa med Glæde over den Lykke, Livet med Ungdommen i 14 Aar havde givet os og til sidst over den uforglemmelige Afskedsfest, hvormed de skiltes fra os.

Ordrup, den 11. November.

Lori Larsen.

Fra det gamle Skaarup.

Skaarup er som alt andet undergivet Foranderlighedens Love; nu bor de fleste Seminarieelever i det nye Kvarter, der er vokset frem mellem Jernbanen og Landevejen Nyborg—Svendborg. Der pulserer vist ogsaa det stærkeste Liv, med andre Ord: „Det er der, det foregaar.“

For blot 6—7 Aar siden var det anderledes; da var det gamle Kvarter omkring Seminariet og Præstegaarden det dominerende, og de, der boede i det opdukkede nye Kvarter, regnedes for Udflyttere eller Nybyggere, hvad et Navn som „Vildmarken“ tydeligt giver Udtryk for. — Til Illustration af dette gamle Skaarup og dets særegne Navne og Betegnelser har vi modtaget følgende:

6. Januar 1924. Ekspresen Nyborg—Svendborg standser for tiende Gang. Jeg farer ud, ser efter Navnet paa den lille røde Stationsbygning, jo, Skaarup. Her skal man saa tilbringe de næste Aar, hm!!

Skal jeg gaa til højre eller venstre. Aa, der staar en ung Fyr lænet op ad en Flagstang, jeg gaar hen til ham. „Vil De være saa venlig at sige mig Vejen til Frk. Jensens Pensionat?“ Der gaar en rum Tid, Fyren bakker videre paa sin korte Snade. Mon han er døv og stum. Endelig: „Er det *Folkekøkkenet*, De søger?“ spørger han. „Folkekøkkenet“, nu er jeg stum; der foresvæver mig noget „med og uden Flip“ i København, jeg gnider Øjnene og ser mig om, nej, dette er da ikke København. „Det er Frk. Louise Jensens Pensionat jeg søger“, vover jeg igen. „Ja, det er saagu' det samme, gaa til venstre, drej højre, lav gul Bygning, Straatag.“ — Jeg fandt „Folkekøkkenet“, og traf der en underlig Fyr med lyst Sommerhaar og nervøse Fingre. — „Hvorfor kaldes dette: Folkekøkkenet?“ spørger jeg. „Naa, Huset her hedder nu ellers *Olympen*, jeg selv bor i *Noureddins*

Hule. „Hvad for —?“ jeg bliver afbrudt, idet en lang Fyr med Pibe i Munden og Hatten bag i Nakken kommer farende. „Har I hørt, at Nulle har været ved at brænde *Makpela Hule* af?“ Da han er faret videre med sin Nyhed, siger jeg: „Det var da nogle mærkelige Navne paa Huse.“ „Vil De med en Tur rundt i Byen, saa skal jeg vise Dem denne Stads berømte Huse?“ — Vi gaar. — Udenfor møder vi en ældre Kvinde trækkende 3 Køer, „det er Marie“. Der er Præstegaarden, der Kirken og Klosteret, og der ligger *Akropolis*. Jeg ser mig om efter en Bygning, der kan være værdig til at bære samme Navn, som hin stolte Borg i Athen. Det var blot et lille rødt Hus; ved Siden af laa en lav Bindingsværksbygning. „Der bor *Baronen*,“ forklarede min Fører. — Vi gaar nu over Marker ad en ganske smal Sti. „Dette er *Rævestien*.“ „Er her Ræve?“ „Hæ, hæ, ræve, lille Frøken, er ganske det samme som pjække, og selv om man ræver, skal man ha' Mad, men det lærer De nok, hæ, hæ.“ — „Her er *Ligtornen* (jeg rødmer) og her ligger saa *Bispegaarden*.“ (Spørge om Bispens Navn, tør jeg ikke af Angst for atter at høre min Førers hæ, hæ, hæ. Lidt derfra laa *det gule Palæ*. Vi gaar saa igennem Haven og naar den gamle Borg, I kender saa godt, derfra ned til Dammen og her ser jeg en næsten skjult Udgang. Min Fører fortæller: „En mørk Aften hørtes fra Kirkegaarden dybe, tunge Suk, det hørtes Aften efter Aften; ingen turde mere gaa forbi og slet ikke de stakkels Seminarister, de fik saa Lov at faa lavet denne Laage.“ Lige for Udgangen laa et lille lavt Hus, Væggene helt dækket af Vedbend. „Det er *Makpela Hule*, og der har vi *Djævlery* med *Kavallerfløjen* og her vort Udgangspunkt *Olympen*.“

Mange mærkelige Navne hørte jeg den første Dag i Skaarup, men Forklaring paa dem, fik jeg aldrig.

C n.

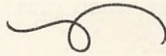
— — —

Som det er gaaet Forfatteren af ovenstaaende er det vist gaaet mange. Vi har hørt de gamle Navne, glædet os over dem — de er med til at karakterisere vor gamle Seminarieby, uden dem vilde vi synes, den manglede noget —, men samtidig filosoferer vi over, hvor de er kommet fra, hvem der fra først af har gjort

dem populære, og hvad Aarsagen til dem var — for en Aarsag maa der vel være.

Hvis nogen af vore Medlemmer kan give Oplysning om dette, var det saa ikke en Idé til næste Aarsskrift at sende en Artikel om disse Navne og deres Opstaaen?

Redaktionen.

Hvad vilde Dr. Larsen?

En smuk Novemberdag — Aarsdagen for Afskedsfesten — rettede en Repræsentant for Bestyrelsen dette nærgaaende Spørgsmaal til „Doktoren“ ude i den smukke Villa i Ordrup, hvor Dr. Lassen nu nyder Hvilen efter et anstrengende, men rigt og frugtbart Livs Arbejde.

Svaret fremtræder klart af nedenstaaende Interview:

— Havde De noget særligt Formaal, da De gik til Skaarup som Forstander for Statsseminariet?

— Mon man ikke i Reglen gør sig skyldig i en Illusion, naar man taler om, at man en Gang havde et Formaal, som man nu ser tilbage til? Livet fører os, mere end vi fører Livet. Maaske er der Undtagelser, f. Eks. Lenin; men selv en Mussolini synes nærmest ført af Livet, selv om man nok en Gang vil fortælle det modsatte. Og her er endda Tale om dem, der spiller med paa den store Verdensscene. Men vi andre Smaafolk stilles vel nærmest overfor Opgaver, som trænger sig paa — og det kan jo nok siges, at jeg blev stillet overfor en Opgave, maaske ogsaa af en noget særlig Art.

— Tænker De paa en Reform af Uddannelsen?

— Ak, nej. Den Opgave frembød sig slet ikke. Jeg havde nogen Tro til det, da jeg kom derover. Men jeg var der ikke ret mange Uger, før jeg forstod, at det var haabløs — med Elevernes Fremtid for Øje — halsløs Gerning. Uddannelsen laa fast — og det er min Mening, at saadan ligger den til den Dag

i Dag paa alle Seminarier. Det er væsentlig „Automat-Pædagogiken“, der hersker. Den ene Dag fylder man Automaten — Eleven —, og den næste Dag trækker man Skuffen ud og nyder, hvad der er i den, og det er man glad for; for man puttede det jo selv i Dagen før.

— Men kunde man da ikke komme bort fra denne Vanskabning af en Uddannelse?

— Nej, i det hele og store ikke; der var enkelte Revner og Sprækker for noget andet, men det forandrer ikke Helhedsbilledet.

— Men hvorfor kunde man da ikke komme til noget nyt og bedre?

— Der er mange Grunde — et „Skolevæsen“ er overhovedet ikke saadan til at ændre. Tror De, man kan forlange, at gamle Lærere, der i mange Aar har undervist paa en bestemt Maade, en Dag skal indlade sig paa noget nyt, der betyder en Reform: et Brud med det gamle. Og selv om de vil: Det gamle ligger og lurker som en Tradition alle Vegne. Og selv om man vil tage sig paa at rive dette Væv sønder, saa møder man overalt Staten. — De kan tro mig, om De vil: Staten er den store Forbandelse, naar Undervisningen først er kommen i Gang. Den kan give et Stød fremad som 1814 eller nu 1930, men bagefter er den den evige Forhindrer.

— Men jeg er ikke klar over, hvori det egentlig ligger?

— Deri, at Staten altid maa regulere. Den maa altid opstille Fordringer og Regler og sikre sig en Kontrol med deres Gennemførelse — og saa gaar efterhaanden Mennesket tabt. Fordringerne kommer gennem Cirkulærer, og naar de først ligger der, saa ligger de ogsaa fast. En Stat flytter sig altid kun i Hane-fjed — eller maaske en sjælden Gang i Revolution; men Omstyrtingen kan ligesom ikke faa Magt i det stille, jævne Arbejde, som udøves dagligt i en Skole. — Skole er her al Uddannelse. Og saa sikrer Staten sig ved sin Kontrol: Censorer, Eksaminer og øverst oppe eller næstøverst: en Skolekonsulent. Forstaar De, hvad en Eksamen betyder: Nedadtil: man tør ikke lade være at herse for at skaffe Eleverne en saa god Eksamen som mulig — til Opnaaelse af Livsstilling; og opadtil: man trykkes af, hvad „de overordnede Myndigheder“ vil mene og

sige om een. Naturligvis kan en Skolekonsulent gøre meget — men f. Eks. i min Tid stod det klart, at N. A. Larsen i høj Grad vurderede Eksamenen, det er blevet sagt, at han saa den egentlige Værdi i Læruddannelsen i den Koncentration, som Eksamenen tvang Eleverne til i de sidste Maaneder, en Anspændelse af Vilje og til Arbejde — et Forsvar, som lader sig høre; men et for dyrt Køb for Uddannelsen. — Kort sagt: Uddannelsen var efter mit Skøn presset ind i en Form, som ikke tillod en Reform. Jeg ved nok, at Forstander Georg Christensen har vovet enkelte Forsøg, f. Eks. de kendte Lejrophold og Lejrøvelser. Men det kan kun blive enkelte Beviser for, at der er andre Veje end de gamle; men Udgangspunktet for en Reform kan de ikke blive, kun Prøveballoner til den ny Lov. Jeg selv har i snart 30 Aar benyttet Historien som et Tækningsfag — men tror De, det har forslaaet overfor den øvrige Undervisnings Pres? Jeg havde for nogle Aar siden en Elev, der kom ud som Vikar ved en Skole i Jylland, hvor det viste sig, at Førstelæreren ogsaa var en af mine gamle Elever. „Forsøger Dr. Larsen endnu at lære sine Elever at tænke?“ sagde han en Dag til den unge Mand, der bekræftede det. „Det skulde han hellere lade være med; det nytter ikke.“ Førstelæreren var en anset Mand, der har været opstillet som socialdemokratisk Folketingskandidat i sin Kreds. — Nej, en Ændring af Uddannelsen blev ingen Opgave for mig. Og forresten er jeg ikke sikker paa, at Seminarieuddannelsens vigtigste Maal ligger her eller bør ligge her. Men derfor fik jeg alligevel en Opgave — og en, jeg satte langt højere og snart i 40 Aar har virket for, og som jeg tror: med Held.

— Men forsøgte De da ikke at ændre Betingelserne for Seminarieuddannelsen, saa De kunde komme udenom hint Pres?

— Der berører De noget, som det maaske er af Interesse en Gang at omtale. Jo, jeg benyttede min Virksomhed som Folketingsmand. Jeg bevægede den daværende Undervisningsminister, Kejser Nielsen, til at nedsætte en Skolekommission. Hvordan der nu blev tumlet med dens Nedsættelse, skal jeg lade ligge. Jeg skal kun sige, at Kejser Nielsen gennem vort Samarbejde kom saa vidt, at alle de fornødne Kræfter var overvejede og bestemte — men ved Indgreb fra Rigsdagsmænds Side, blev „Mændene“ for en stor Del erstattede med andre.

Jeg siger det for at benytte Lejligheden til at slaa fast, at Initiativet til den store Skolekommission blev taget af det radikale Parti, — der er offentlig sagt noget andet. — For mig var det magtpaaliggende gennem en Kommission at faa sprængt den gamle Form for Seminarieuddannelsen — om det vil lykkes, faar vi se; helt tryk føler jeg mig ikke.

— Men maa jeg da vende tilbage til Deres Antydning, at De fandt Dem stillet overfor en anden, og saa vidt jeg forstod langt værdifuldere Opgave. Hvad var det for en Opgave?

— Det drejer sig om De Unges Udvikling, om Dannelsen af deres Karakter. Det er min Overbevisning, støttet af Erfaring, at det forholdsvis største Gennembrud i Menneskets Karakter finder Sted mellem det 18. og 21. Aar. Karakterdannelsen er vel — eller burde være — en aldrig hvilende Proces; men i Alderen 18—21 sker der mere end nogensinde før eller senere. Og i disse Aar faar man netop Seminarieeleverne, nogle faa Procent fraregnede. Og derfor bliver en Seminarieforstanders Opgave og Ansvar saa overordentligt — og derfor laa der egentlig et rigtigt Instinkt bagved, da man fra visse Sider lavede et saa uhyre Postyr ved min Udnævnelse; kun var det beklageligt, at hverken Angribernes Motiver var rene eller Grundlaget for dem reelt gennemarbejdet. Men lad nu disse gamle Sager ligge. Det afgørende er: Her var en Opgave.

— Men til Løsningen af en Opgave kræves jo i Reglen baade Maal og Midler, og havde De ikke, eller fandt De efterhaanden begge Dele?

— Jo, i den Forstand, at mit tidligere Liv som Lærer allerede havde lagt mig begge Dele til Rette — til, hvis jeg en Dag blev stillet overfor Opgaven.

Det var bl. a. dette Forhold, der gjorde, at Folk, der kendte mig nøjere tilskyndede mig til at søge Stillingen i Skaarup.

— Men hvad har da Deres Maal været, Midlerne maa jeg maaske spørge om bagefter?

— Egentlig har jeg en Gang udtalt mig derom. Da jeg tog Afsked med mine Elever paa Blaagaard 1915. Da sagde jeg, at det havde været mit Ønske at forløse dem. I Dag vil jeg hellere sige det for mig mere positive: Jeg vilde udvikle dem til at være *uafhængige*.

— I hvilken Forstand uafhængige?

— Maa jeg gaa lidt højt op? Historien viser os 2, man tør vel sige enestaaende, Eksempler paa Uafhængighed: Jesus og Sokrates. Jesus er uafhængig i østerlandsk Form, den passive: „Mit Rige er ikke af denne Verden“. Sokrates: den aktive: Hans Forsvarstale er een stor Handling. Det er ham, der skaber Tankerne, det er ham, der dømmes — Dommerne, og det er ham, der hidfører Resultatet: Døden. — Det er denne aktive Udfoldelse af Menneskesindet, som det under de mindre Forhold paa Seminariet blev min Opgave at fremme. Det er den Verden har Brug for, den Tiden kræver; Anlæg har vi haft for den lige fra Grækernes Tid, og Højden af den synes mig i Nutiden at ligge hos Englænderne, der for mig staar som et Folk af Chefer.

— Nu bliver det snart lidt svært for mig at forstaa, hvad De har villet. Tendensen mener jeg at ane. Men den nærmere Udformning er mig ikke klar?

— Jeg kan vist forklare mig saaledes: Alt det, der lever i Menneskets Sind, vil jeg lade virke; det er som et Redskab, der skal bruges, ikke ligge helt eller delvis dødt hen. Se en Gang paa et lille Barn, hvor det leger, maser paa, er naivt og sikker paa, at det har Ret til at gøre alt det, som det i sin Trang har Lyst til. Det er denne Kilde, der aldrig bør standses; i den følger Mennesket sig forløst, uafhængigt, frit. I denne Tilstand er Mennesket skabende; i den „vil“ det, i den „følger“ det — se, hvor et Barn tager sig nær at blive afbrudt i sin Leg.

— De mener altsaa, at Mennesket — for at bruge et banalt Udtryk — skal have Lov til at gøre, hvad det vil? Og at Deres Elever paa Seminariet skulde have Lov til det samme?

— Ja, det er det eneste metodiske, sunde og rationelle Princip for Karakterdannelsen. Hvis en Smed vil øve sig, maa han bruge sine Arme. Holder han dem i Ro, bliver han aldrig Smed. Hvis et Menneske ikke bruger sin „Karakter“, bliver han aldrig Karakter. Og det er det, han maa have Lejlighed til paa et Seminarium i 20 Aars Alderen.

— Men er man saa ikke udsat for, at han rutsjer ud i det helt vilde? Eller i det ganske løse?

— Jeg kan godt forstaa, at man tror det; men nu vender jeg mig til Ordet „uafhængig“. I dette Ord ligger Løsningen paa

Opgaven. Det Menneske, der føler sig uafhængigt, er et glad Menneske, for ham skinner Solen, for ham glider det, han er lykkelig ved at føle, at han gror; men underkast ham, f. Eks. Paabud eller Forbud, paavirk ham med Suggestioner; eller væv ham ind i Teorier — hvad sker da? Han mister sin Følelse af Uafhængighed. Kilden begynder at plumres, Energien slappes, Koncentrationen spredes. Derfor er der ingen Grænse for den Varsomhed, en Opdrager skal udvise og ganske særlig gælder det paa Seminariet, overfor Karakterdannelsens Aar, hvor ethvert Indgreb kan blive Aarsag til en Virkning, man slet ikke kan overskue. — Men Følelsen af Uafhængighed kan mistes paa en helt anden Maade, og her kommer jeg til Løsningen. Den der føler sig uafhængig, han føler sig ogsaa harmonisk — selv om nok saa meget tumler i hans Sind, selv om han „ikke kan finde ud af sig selv“, saa er han dog tryk. Man kan ogsaa bruge det gamle Ord: Han har en god Samvittighed. Med andre Ord: Uafhængighedsfølelsen er sin egen Regulator. Den stritter imod Disharmonien. For at bruge et Ord, som jeg har brugt før: Menneskene er saa gode, som de bør være. Altsaa i den Forstand: Løsningen af Problemet Karakterdannelse indfinder sig med Nødvendighed.

— Men Erfaringen viser jo, at Menneskene atter og atter „farer vild“?

„Ja, men hvorfor? Fordi man har taget Uafhængighedsfølelsen fra dem. Og vil De nu ikke lade det gælde for Menneskene i Almindelighed, saa lad det være nok for det Omraade, hvor vor Samtale hører hjemme: Paa Seminariet. For Ungdommen der gælder det at gøre Plads for Uafhængighedsfølelsen. Den giver 2 Ting, Aktiviteten og Styrken, den som i forbilledlig Forstand er vist os en Gang for alle i Sokrates. Og den giver Selvreguleringen, Selvtugten om De vil. Det gælder altsaa om at give de unge Lejlighed til selv at tænke, selv at gribes i deres Følelse, selv at træffe Beslutninger og selv handle. Det er her ved, de skal trænes op — ikke ved at lede dem til noget bestemt, men ganske simpelt ved at lade Aktivitetstrangen i dem faa fri Bane. Eleverne maa ikke føle sig hindrede, saaledes kunde man maaske bedre forklare Karakteruddannelsen. Og sker det, saa viser Erfaringen mig, at de selv finder „det rette“, blot

man er konsekvent; Ungdommen kan ikke selv holde Disharmonien ud, nedlægger selv Veto mod sine egne Fejlgreb, og — hvad der maaske er det stærkeste — føler Lykken ved gennem ret Handlen at føle sig uafhængig og fri.

— Undskyld et Øjeblik. De nævnede før den gode Samvittighed. Kunde man altsaa sige, at det er den gode Samvittighed, der atter skaber den gode Karakter?

— Ja, men rigtignok med det Forbehold, at den gode Samvittighed er ikke nok. Det er det langt mere omfattende, at Ungdommen føler hele den Livsglæde, hele den Harmoni, hele den Tryghed, der ligge i at være uafhængig, at kunne selv, at være sig selv, at turde vove selv.

— Men lad os nu sætte, at han dog ikke finder ud i det rette, at han f. Eks. ikke kan indordne sig under den Form, som dog altid gror op i en Undervisningsanstalt, hvad saa?

— Saa føler han sig ikke længere uafhængig, og saa vil der ske et af to: enten tager han Kampen op for at finde tilbage til sin Uafhængighedsfølelse og vinder Skridt for Skridt fremad i sin Karakters Udformning; eller han visner bort fra det Liv, som ellers leves, hvor han nu færdes — jeg har set enkelte Eks-empler paa, at Elever gled bort fra Seminariet, uden at nogen havde tumlet med dem — maaske har de andetsteds fundet Vejen tilbage til Uafhængighedsfølelsen.

— Men paa den Maade synes jo baade Forstander og Lærere at blive overflødige, hvad Karakterudviklingen angaar?

— Ja, det kunde man slutte. Men saaledes er det netop ikke. Ungdommen trænger til en Støtte — trods al Uafhængigheds-trang, og trods den Styrke og den vilkaarlige Lykke, hvori de lever: De maa føle Lærernes Sympati for den Vej, de gaar i deres Udvikling, ikke blot for den Ret, de tager sig til at leve deres eget Liv, men for selve den Vækst, man ser gro i dem.

— Og De mener at have naaet et værdifuldt Resultat?

— Ja, Eleverne prægedes — rene Undtagelser fraregnede — af aandelig Rankhed og Frejdighed, af en naturlig Ærbødig-hed. De arbejdede støt og planmæssigt og levede et lyst og glad Liv midt i en paa mange Punkter utiltalende Uddannelse, der frister til at glide ud. De var kort sagt i en sund Udvikling og levede samtidig en lykkelig Tilværelse — netop hvad den Alder har Krav paa.

Saadan lød Dr. Larsens Ord; hans gamle Elever vil sikkert herigennem kunde kende ham igen og mindes de Dage, da han færdedes imellem dem — stille og roligt —, men med en egen Myndighed — Forstanderen man baade kom til at se op til — og til at holde af.

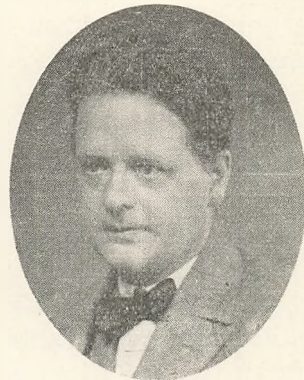
Fra Generalforsamlingen 1930.

Elevforeningen afholdt sin aarlige Generalforsamling Søndag den 6. April i Seminariets Læsesal.

Formanden, Lærer Aage H. Petersen, bød Velkommen og rettede en særlig Velkomsthilsen til de nye Medlemmer, Hr. Seminarieforstander Egebæk og Hr. Seminarielærer Ring, der begge havde vist Foreningen den Interesse straks at melde sig ind som Medlemmer.

*Seminarieforstander
C. Th. Egebæk.*

*Seminarielærer
Oluf Ring*

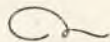
Af Formandens Beretning om det forløbne Aars Arbejde kan navnlig fremhæves Omtalen af Aarets store Begivenhed: Afskedsfesten for Dr. Larsen den 2. November 1929. Da Festens Planlæggelse paa Grund af den korte Tid var bleven lidt forceret, havde Formanden i enkelte Tilfælde været nødt til at handle lidt enevældigt, der havde ikke været Tid til Konferencer. — Formanden omtalte til Slut kort Aarsskriftet 1928—29, der naturligt havde været stærkt præget af Afskeden med den afholdte, afgaaede Forstander. —

Regnskabet fremlagdes af den midlertidige Kasserer, Vald. Madsen, og godkendtes.

Under „Eventuelt“ fremkom Hr. Skoleinspektør W. D. Rasmussen, Odense, med Forslag om Afholdelse af en Elevfest lig den 1925. Dette Spørgsmaal blev Genstand for en længere Debat — Stemningen var overvejende for en 2 Dages Fest, men Programmet ønskedes ikke saa fyldigt som ved sidste Fest, man ønskede mere Tid til frit Samvær. Bestyrelsen opfordredes til at søge en saadan Fest arrangeret paa Kongens Fødselsdag, hvad den ogsaa lovede, saafremt fornøden Tilslutning kunde opnaas.

Derefter havde den nye Seminarieforstander Ordet. Hr. Egebæk takkede for den Elskværdighed, hvormed man havde modtaget ham i Elevforeningens Kreds og omtalte dernæst den Glæde og Støtte, der kunde være i at være knyttet til en Anstalt som Seminariet. Elevforeningen vilde selvfølgelig altid være velkommen paa Seminariet; selv om Hr. Egebæk var ny paa Stedet, følte han sig allerede som hjemmehørende i Skaarup. Det livlige Personskifte i Skaarups Lærerstab i de sidste Aar vilde maaske faa de gamle Elever til at føle sig fremmede, men Hr. Egebæk vilde henstille, at de kom og følte sig hjemme som tidligere. Skaarups Navn skulde saavidt muligt blive holdt i Hævd.

Formanden takkede Hr. Seminarieforstander Egebæk og Hr. Seminarielærer Ring for deres Tilslutning til Foreningen, hvorefter Dirigenten, Hr. Seminarielærer Trap, sluttede Generalforsamlingen.

Den aarlige Generalforsamling afholdes
Søndag den 12. April Kl. 3 i Seminariets Musiksal.

København=Skorpioner.

En Del af Elevforeningens københavnske Medlemmer — ca. 30 — havde den 6. November sat hinanden Stævne i Ny Rosenborgs Lokaler for at drøfte Muligheden for en Art Sammenlutning af Københavner-Skorpioner, da man følte Trang til en Gang imellem at mødes og tale om fælles Minder og Interesser.

Undertegnede, der var indbudt som Repræsentant for Elevforeningens Bestyrelse, anbefalede Tanken, der jo forlængst er ført ud i Livet for andre Seminariers Vedkommende, og udtalte Haabet om, at Ideens Realisation maatte blive til Gavn ogsaa for Elevforeningen.

Efter en længere Drøftelse, der viste absolut Stemning for Ideen, men *imod* stærkt udformede Organisationsbestemmelser, valgtes en „Bestyrelse“ paa 3 Medlemmer: Vald. Madsen, Caroline Nielsen og E. Thomsen. Deres eneste Opgave skulde være at samle Kredsen til selskabeligt Samvær med passende Mellemrum. Der blev fastsat et Kontingent af 1,50 Kr. aarlig til Dækning af Porto og Imødegaelse af Risiko m. v., men ingen Love blev vedtaget, og det er ikke Meningen, at saadanne skal udarbejdes. Skorpioner, der er paa Kursus i København, vil blive indbudt til Sammenkomsterne.

I Betragtning af de store Vanskeligheder, der er ved at komme til Elevmøderne i Skaarup, i hvert Fald for de mere fjerntboende, er det udmærket og praktisk, at gamle Skaarupelever finder sammen paa andre Maader, og der er Grund til at lykønske Københavnerne med deres Sammenslutning.

Skulde der findes Skorpioner i København (med Omegn) eller paa Frederiksberg, som ikke har hørt om Foretagendet, kan de faa nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Valdemar Madsen, Holger Danskes Vej 63, København F.

Aage H. Petersen.

Elevmødet d. 26. og 27. September.

Fem Aar var forløbet, siden Elevforeningen sidste Gang stævnedes sine Medlemmer sammen til Fest. Det var ikke mange gamle Elever, der dengang var mødt op, men for de faa, der mødte, og for Seminariets Elever blev det en Fest saa vellykket, at man besluttede en snarlig Gentagelse. Tiden gik, og først i Aar blev Planen realiseret, idet man paa sidste Generalforsamling vedtog at afholde et Elevmøde paa Seminariet i Dagene d. 26. og 27. Septbr. — Heller ikke denne Gang var Antallet af gamle Elever overvældende stort, dog stort nok til at give Festen dens rette Præg. For Seminariets Elever var det en Begivenhed, at Dr. Larsen med Frue kom til Stede for at deltage i Festen. Et helt Aar var endnu ikke henrundet siden hin Novemberaften, da Seminariehaven oplystes af Skæret fra de blussende Fakler, — det sidste Farvel til den Forstander, der skulde forlade os. Maaske var det Mindet om den Aften, der havde brændt sig saa stærkt ind i vor Bevidsthed, at vi følte, at den forestaaende Fest maatte blive en lignende Oplevelse, nok er det — vi mødte med store Forventninger — og blev heller ikke skuffede.

— Allerede den 25. begyndte de gamle Elever at indfinde sig, og da Togene om Fredagen havde bragt de sidste Deltagere, var Festen klar til at begynde. Kl. 3 samledes alle Deltagerne i Musiksalen, hvor Elevforeningens Formand, Aage H. Petersen, Kalundborg, bød velkommen til Festen. Forstander Egebæk ønskede alle gamle „Skorpioner“ velkommen til Seminariet, hvorefter Ordet blev givet til Hr. *Skoleinspektør Kyrre*, der indledede Festen med et Foredrag over Emnet: *Barnet ved Kilden*. Foredragsholderen belyste paa en interessant og anskuelig Maade, hvordan man kunde vække Børnenes Interesse for og imødekomme deres Trang til selv at trænge til Bunds i Emnerne. Lad de unge i Dansktimerne lære Digterne at kende gennem deres Værker. Lær dem, f. Eks., at vurdere Bjørnson i Forhold til Ibsen ved Sammenligning mellem deres Digte i Stedet for at lade dem nøjes med at læse, hvad Lærebogsforfatteren skriver derom — Foredraget blev hilst med stort Bifald. Aage

Petersen takkede Foredragsholderen, og han var sikkert ikke den eneste, for hvem den Tanke var opstaaet: Gid man var Barn igen og sad paa Skolebænken under en saa dygtig Skolemands Vejledning! — Forsamlingen sang nu „Blomster i Vaar“, hvorefter en lille Højtidelighed fandt Sted: Afsløringen af et Mæleri af Musiklærer Tofte, som en Kreds af Toftes gamle Elever skænkede Seminariet. Som Formand for Kredsen talte *Lærer Sørensen, Langaa*, om sin gamle Lærer og skildrede den Taalmod og Omhyggelighed, som Tofte havde udvist over for sine Elever, og nævnedes Toftes store Betydning for Sangundervisningen her i Landet. — Efter Talen sang Forsamlingen Wergelands Sang: „Gyldenlak“ til Toftes skønne Melodi. Forstander Egebæk takkede paa Seminariets Vegne for Billedet, hvorefter Hr. Seminarielærer Krogsgaard bragte en Tak paa Fru Toftes Vegne. — Man begav sig nu ned til Gymnastiksalen, hvor et Hold Gymnaster under Ledelse af Hr. Seminarielærer Christensen viste, hvad de nuværende Elever kunde præstere paa Gymnastikkens Omraade. Efter Opvisningen skiltes man for at gaa til de forskellige Pensionater, hvor Middagen ventede.

Da Klokken nærmede sig 7, var det en Skare feststemte Mennesker, der atter stiledede mod Seminariet. Den Højtidelighed, der altid præger Begyndelsen af en saadan Fest, var som blæst bort. Middagspausen havde gjort sine Virkninger. Gamle Venner havde fundet hinanden igen i en munter Passiar, og mangt et Minde var blevet genopfrisket. — Aftenen indlededes med Oplæsning af *Skolescenedirektør Hejle*. Oplæsningen stod i ypperlig Samklang med Stemningen i Forsamlingen. Hejle havde valgt at læse bl. a. et Brudstykke af Jakob Knudsens Bog: Den gamle Præst. Den mesterlige Fortolkning af de optrædende Personer fik snart Latteren og Bifaldet til at runge gennem Salen. — Aage Petersen takkede Hejle, fordi han som gammel Skaarupelev var kommet til Stede for at yde sit Bidrag til Festen. — Efter Oplæsningen samledes man omkring Kaffebordet i den smukt pyntede Gymnastiksal. *Dr. Larsen* tog her Ordet og udtrykte sin Glæde over atter at være i Skaarup — blandt „Kammerater“.

Derefter talte Hr. *Seminarielærer Trap* for, Skoleinspektør Kyrre, idet han gik ud fra Comenius's Ord: Jeg lærte af mine

Lærere, mere dog af mine Kammerater, mest af mine Elever. Hr. Trap talte om det Kammeratskab, han i sin Ungdom havde knyttet med Skoleinspektør Kyrre, han fremhævede Kyrres store pædagogiske Evner og sluttede med at foreslaa et Leve som Udtryk for, at den Aand, der havde besjælet Kyrre, maatte besjæle enhver Elev fra Seminariet.

Imidlertid var der indløbet Telegram fra Skoleinspektør W. D. Rasmussen, Odense, der beklagede, at han ikke kunde være til Stede ved Festen. — Under stor Jubel sang man nu en morsom Vise, forfattet af Kirkholm, Seminariets velkendte Poet.

*50 Aars Jubilaren
Lærer C. PETERSEN,
paa Taasingeturen.*

Paa Dr. Larsens Opfordring fortalte Lærer Carl Petersen, Sorø, derefter nogle Træk fra sin Seminarietid — for 50 Aar siden —, hvorigennem man ret saa den store Forandring, der var sket med Seminariet i de senere Aar.

Efter Kaffebordet var der Tid til en Tur i Haven. Kulørte Lamper gjorde den skønne Have endnu skønnere, saa Musikens indsmigrende Toner havde svært ved at lokke Deltagerne ind i Salen igen.

— Om Lørdagen samledes man Kl. 10 paa Seminariet, hvorfra Turen pr. Tog, Cykle eller Bil gik til Taasingefærgen.

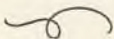
Ved Bregninge tog Hr. Førstelærer Høgstrøm mod Deltagerne, viste dem Kirken og dens Seværdigheder og holdt et kort, men interessant og fængslende Foredrag om Øen og dens Historie gennem Tiderne.

Efter en lille Hjertestyrkning paa Bregninge Kro gik Turen over Valdemar Slot til Troense, hvorfra man sejlede til Svendborg.

Resten af Eftermiddagen var til „frit Samvær“; først Kl. 6 samledes man atter i Musiksalen.

Her holdt Hr. *Seminarielærer Ring* et interessant Foredrag om den gregorianske Kirkesang og et Sangkor, udtaget blandt Seminariets Elever, sang nogle Sange, som Ledsagelse til Foredraget.

Umiddelbart efter samledes man til Afslutningen i Læsesalen. I et Par Timer vekslede Taler og muntre Smaahistorier fra Seminarietiden livligt, til Dr. Larsen paa Elevforeningens Vegne sluttede Festen med at takke alle Deltagerne, fordi de var mødt og derigennem havde vist deres Kærlighed til den gamle Seminarieby.

Min gamle Degn.

Mange har sikkert hørt Historien om den gamle Degn, der før „Bispevisitatsens“ Begyndelse greb Tampen og gav sig til at gennemprygge Drengene med den Motivering: „Som jeg min Lærdom haver erhvervet, agter jeg den at sælge!“

Selv om Historien er uvirkelig og stammer fra en Tid, da Degnene havde „et daarligt Lov“, minder den om, at der engang i ældre Dage rundt omkring i Landet sad Degne, der ofte i deres Gerning lagde unødigt Strengthed — ja, næsten Brutalitet — for Dagen, over for de Menneskebørn, der var dem betroet til Oplæring.

Selv om jeg ikke vil slaa *min* gamle Degn i Hartkorn med ovennævnte, saa gælder det dog for ham, at han over for sine Elever kunde optræde saa voldsomt, at det Gang paa Gang gjorde et uudsletteligt Indtryk paa et Barnesind. Men naar vi Drengene saa en Dag havde hentet os en saadan Omgang Høvl, at vi havde skraalet os en Hæshed til, saa fik vi den Trøst hos ældre „Lidelsesfæller“, at det var ikke som den Gang, de gik i Skolen hos ham, da havde han Ungdommens Mod og Kraft . . . osv. Da skal jeg ærlig indrømme, at det ofte hviskede i mig: — Ja, saa Vorherre bevare os „for den Gang“. Man kan til hans Undskyldning sige, at med den Paavirkning han havde modtaget skulde der Held til, om han skulde blive anderledes. Han var dimitteret fra Skaarup i „Professorens Tid“, som han yndede at udtrykke sig, og *der* lærte de „at agte“. Gud naade den, der dengang turde vove at nærme sig Forstanderen inden for en Radius af en Kabellængde — for at tale i Sømandssproget —, og opnaaede man en Samtale med ham, skulde man fatte sig i Korthed og i et allerunderdanigst Sprog.

Da Seminarietiden var forbi, blev han Andenlærer i et Sogn, hvor der en Menneskealder havde siddet en gammel Førstelærer, der nok vilde „agtes“ som det sig hør og bør, og stadig fik han den Forestilling genkaldt i sin Bevidsthed, at han var og blev „Nr. 2“. Intet Under da, at han den Dag, den gamle maatte overlade ham Førstelærerpladsen pludselig fik en Portion Selvfølelse og Selvhævdelse. Nu havde han hele sin Seminarie- og Andenlærertid maattet *yde* Respekt, nu agtede han at indkassere *do.*, og vé den, der ikke bøjede sig. — Men som sagt, han var efter Sigende bedre, da jeg kendte ham end i tidligere Dage.

Hans gamle Forgænger i Embedet havde indført den „Reform“, at han de første Timer, de smaa Børn kom i Skole, regelmæssig gennempryglede dem med sit berygtede Spanskrør. Fra den Dag af var „Mester Erik“'s Indblanding unødigt — der var ingen Mudder i Gelederne efter den Tid. Modsat denne begyndte „min Degn“ Skoletiden med Leg. Han kravlede rundt mellem Bordene paa alle fire med et Par Drenges paa Ryggen, mens han greb efter de andre, der under Hyl og Skrig flygtede op paa Bord, Bænke, Vindueskarme o.s.v. Vi halede ham i Frakkeskøderne, sagde „du“ til ham — og havde det i det hele taget meget gemytligt —; i de sidste to Klasser fik vi Klø som tørt Brød for at faa „indhentet“ den Respekt, han havde sat til i de to første.

Medens efter Sigende „den gamle Degn“ ikke var til at være i Nærheden af den Dag, Konen havde klippet hans Haar og Skæg — var „min Degn“ ikke god, hvis han havde haft „et Ordskifte“ med Mutter. Vi Drenges, der sad nærmest Døren, kunde straks, naar han traadte ind, konstatere det; thi da var han „rød bag Ørerne“, og saa skulde vi altid synge: „For dig, o, Herre som Dage kun“, og mens han under Sangen gik rundt mellem Bordene og sendte lynsnare Blikke til alle Sider, sad vi andægtige med Øjnene fæstede i Bogen og skød Rygge som Katte i Morgendug. I en saadan Time opnaede jeg at blive „knavlet“ — det vil sige: at faa over Fingrene af en lang Tømreblyant — fem Gange for een Klat i Skrivebogen.

Vore Morgentimer var altid Religionstimer, og dem drev han paa den Maade, at vi skulde staa op fire og fire og forklare et Stykke af Luthers lille Katekismus. Han var altid under denne Forestilling meget nervøs, og faldt Svarene ikke pr. omgaaende, gik han til „de næste“, og vi kunde da risikere at faa „Staa-plads“ i næsten fem Kvarter. Alle Lektier skulde „komme med Bogens Ord“, og intet værre kunde vi i de Aar drømme om, end at vi gik i Staa i et Skriftsted eller Salmever. Jeg gik engang i Fisk“ paa den lange Straale — Bogens længste — om „Jesus skiller Faarene fra Bukkene“; han „mindede“ mig saa kraftigt om, at det ikke oftere maatte ske, at jeg i mange Aar kunde lide under det i Søvn, som Holberg for sit mislykkede Flugtforsøg i Holland.

Ingen kunde som han tale om „Næstekærlighed“ og „Overbærenhed“ —; vi Børn fik næsten Graad i Halsen ved at høre derpaa —; i næste Øjeblik for han op, saa vi skjalv! At han havde en lumsk Anelse om, at han ikke altid var i Overensstemmelse med den Lære, han docerede, lod han skinne igennem ved sin Kærlighed til Pauli Ord: — „Ikke at jeg allerede har grebet det, men at jeg jager efter det“ — og „det gode jeg vil, gør jeg ikke, men . . . o.s.v.“

Selv ikke Salmesangen formaaede altid at formilde ham. Da

vi en Dag til sidst skulde synge Ewalds Salme: „Udrust dig, Helt“ — og min Sidemand „i god Tid“ havde begyndt at pakke Sagerne sammen, slog han i Forbifarten, mens han kraftigt sang Strofen: „Løft højt dit Glavind i din Harm“, Drengen paa Siden af Hovedet, saa han istemte en disharmonisk Melodi.

Historie var hans kæreste Fag, og han kunde sin Historie. Det var dog især de blodige Krigsbegivenheder, der havde hans Hjerter, og vi Drengene var dybt duperede af hans „Mod“. Han afmalede Tordenskjolds Bedrifter for os paa den mest bloddryppende Maade og erklærede Niels Juel og Søen sin Kærlighed. — Da imidlertid en Kammerat og jeg, efter hans Anmodning, en smuk Sommeraften, da der ikke rørte sig en Vind paa Søen havde staget ham ud paa det lave Vand nær Kysten, opdagede han en lille mørk Sky langt ude i Horizonen. Straks fik vi Ordre til at stage mod Land — selv hjalp han til med Skrækken malet i Ansigtet. Fra den Dag troede vi ikke paa hans „Tordenskjoldsmod“. — De sønderjyske Krige havde hans særlige Interesse. Han kunde virkelig holde os i Aande paa dette Spørgsmaal, og han græd sine vemodige Taarer over, at „vi maatte kæmpe een mod syv“ og endda vandt Tysken „kun“ ved Forræderi. De kunde jo ikke Bajonettfægtning! „Hele Bælgen vendte de til“, hvorimod „vi vendte Siden“. For at faa den rette Virkning frem blev vi sendt ind til Konen for at faa et Par Kosterkafter, og nu skulde der fægtes. Han var altid Danskeren og vi Tysken, og selvfølgelig skulde vi „fældes“. Jeg maatte ofte frem til en Dyst og skulde selvfølgelig staa med Brystet vendt imod ham og have Banesaaret *der*; men da jeg frygtede for at faa Spidsen af et Kosterkaft i Ansigtet, foretrak jeg gerne, naar det afgørende Øjeblik kom, og jeg til Publikums store Morskab skulde bide i Græsset, at vende Bagen til som Jesper Oldfux til v. Tyboes Klinge. — Efter en saadan „Time“ greb han oprømt Violinen, og vi istemte Mads Hansens: „I vor Barndom vi hørte“, og da var han højt oppe.

Medens han en Dag var optaget af et eller andet Emne, der interesserede ham, og han havde „talt sig op“, lød der en underlig Rumlen, og Huset rystede svagt. Vi Drengene var selvfølgelig straks paa det rene med, at „det var Tyskerne, der skød“; men Mester blev blæg. Sagen var den, at han frygtede Torden som Trolden det hellige Kors — og dette var han ikke sikker paa, hvad var. Han spejdede skrækslagen ud ad Vinduet; men der var selvfølgelig ingen „sort Sky“ at faa Øje paa. Hver Nat tog han et Reb ind til sin Seng for at han i Tilfælde af, at Lynet netop skulde være saa onskabsfuldt at slaa ned i Trappen kunde fire sig ud af Vinduet.

Hans Flag vajede paa alle „Slagdagene“ og de Dage sang vi næsten hele Dagen: „Slumre sødt“, „I Natten klam og kold“, „Det var ved Helgoland“ o. s. v.

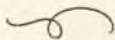
Hans værste Fejl var — naar alt kommer til alt — dog den, at han i en uhyggelig Grad gjorde Forskel paa Børnene. De Børn, hvis Far havde to eller flere Heste, stod højest, og deres Fejl saa han aldrig; nej, saa læssede han hellere det hele over paa Husmandsbørnene, der i Forvejen havde saa meget paa „Samvittigheden“. Det, vi alle helst vil mindes hos ham, var hans mesterlige Oplæsning af Holberg og anden humoristisk Litteratur — her var han genial. Sjældnere og sjældnere blev disse hans Oplæsninger, der før havde glædet alle Sognets Beboere mangen en Vinteraften —; han blev mere og mere religiøs og følte ogsaa en uskyldig Oplæsning som Synd.

Saa udbrød Verdenskrigen, og Begivenhederne kom Slag i Slag. Da begyndte Sognets Beboere at undre sig over, at hans Flag ikke mere gik til Tops paa de „store Dage“, og da en gammel Elev spurgte ham derom, svarede han: „Nej, ser du, Krigen gav mig et andet Syn paa den Ting — jeg har indset, at Danmark ingen militære Opgaver har mere!“

Da saa jeg for første Gang rigtig op til min gamle Lærer. — Den, der overvinder sig selv, er — som bekendt — større end den, der indtager en Stad. Var det ikke stort, at en Mand pludselig kunde faa Øje for, at alt det, han et langt Liv havde set som sit Ideal, var Gøgl? Og rolig erkendte han det for alle. — En snigende Sukkersyge nødte ham til at tage sin Afsked nogle Aar før „Aldersgrænsen“ og snart kastede den ham paa et langt, trist Sygeleje. Paa dette besøgte jeg ham — for sidste Gang. Han gentog sin „Bekendelse“ ogsaa for mig og tilføjede: „Jeg har været en Mand med store Fejl — men jeg har vel ogsaa haft gode Sider.“

Kort efter døde han og stedtes til Hvile uden for den Kirke, hvis Tjener han i et langt Liv havde været, og der vidner nu en sort Stentavle og en lav grøn Buxbom om en Mand, „der overvandt sig selv“!

Thorvald Hansen.

Elevforeningens Regnskab 1929—30

Indtægt.

Kassebeholdning d. 1. April 1929	176,08
Resterende Medlemsbidrag for 1928—29	107,00
Livsvarigt Medlemsbidrag (Dr. Larsen)	25,00
Medlemsbidrag 1929—30	595,40
Indvundne Renter	1,83
	<hr/>
	905,31

Udgift.

Aarsskriftet 1927—28	205,50
Underskud ved Festen d. 2. November 1929	30,00
1 Palmedekoration	8,00
Aarsskriftet 1928—29	260,00
Clicheer	24,65
Udsendelse af Skriftet 1928—29	145,36
Rejseudgifter	13,44
Annoncer	6,30
Andre Udgifter	8,00
	<hr/>
	701,25
Kassebeholdning d. 31. Marts 1930	204,06
	<hr/>
	905,31

Ovenstaaende Regnskab stemmer med Bilagene.

Skaarup, den 1. April 1930.

C. C. KROGSGAARD.

PEDER M. TRAP.

Foreningens Bestyrelse er:

Aage H. Petersen (Formand), *Eduard Larsen* Kasserer,
Kalundborg. Charlottenlund.

W. D. Rasmussen, *Ellen Hylsebæk*,
Odense. Skaarup.

Valdemar Madsen (Sekretær),
Frederiksberg.